

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ז' ניסן תש"פ | דף היומי בבלי: שבת כו.

דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ג'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ד' עד 'והנה מכל'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ג משנה ד עד פרק ג משנה ט

עדות מכלי ראשון: חמישה אברכים ניצלו בזכות התחזקות בקריאת שמע | הגענו ליחד גדיא',
ואז פתאום הוא פרץ בכי... | איך מכינים את המטבח לפסח? | 1860

על דא ועל הא

לא היו ימים טובים מאלה למגלי העתידות למיניהם, אלו ה'יודעים'
במדויק את היום והשעה של מלחמת גוג ומגוג ושל התגלות המשיח...
כשתחזיתם לא בדיוק מתממשת הם נעלמים, אך יהודים תמימים
שנפלו ברשתם מאבדים את אמונתם ביהדות האמיתית ומסריה

להבדיל בין עיקר לטפל - הרב דוד ברורמן

בשפע, השאלה היא, עוד כמה ציפורים נשארו לך..."
לא היו ימים טובים למגלי העתידות ומחלקי הסגולות, כימי
הצרות של עם ישראל רח"ל. הם הרי יודעים במדויק את השעה
והיום שתבוא מלחמת "גוג ומגוג", ואת היום והשעה שבו תסתיים
הגלות ויתגלה המשיח. יש להם מקורות קדומים ועלומים הידועים
רק לדוברי שפת הח"ן. לצערנו הם מקבלים במות ציבוריות ויהודים
תמימים נופלים ברשתם, וכשתחזיתם לא בדיוק מתממשת הם
נעלמים. בשל התעסקות מיותרת בדברים טפלים, אותם יהודים
מאבדים את אמונתם מהיהדות האמיתית ומסריה.

בימים המורכבים שאנו שרויים בהם כעת, שומרי התורה ספונים
בביתם ומנצלים את הזמן לתורה, לתפילה, ולהכנות מעשיות לחג
הפסח. אך אחינו שלא זכו לטעום את טעמה המתוק של תורתנו
הקדושה, שרויים בשעמום נורא. הבטלה והריקנות מוציאים
אותם מדעתם. מרכזי הביילוי ששימשו עד כה כ"משככי כאבים"
המשתיקים את שאלת "משמעות החיים", נסגרו על מנעול ובריח.
ואפילו השוטטות בחוץ נאסרה לחלוטין. מה נשאר לעשות, לשהות
בבית, לבהות במסכים המרצדים, ולהאזין לחדשות המשדרות

מעשה באדם ושמו זליג, שהתפרנס מגידול ציפורי נוי נדירים.
את הציפורים הוא השיג בדרכים עקלקלות שהשתיקה יפה להן...
יום אחד גילה לחרדתו חמש ציפורים מתות על רצפת הכלוב. הוא
קרא בדחופות לוטרנר, אך הד"ר לא מצא סיבה לפשר התמותה.
למחרת גילה לחרדתו שמתו שמונה ציפורים. זליג הזמין וטרנר
אחר, אך גם הוא לא גילה את הסיבה לתמותה.

ביאושו פנה למיסטיקן העושה פלאות בסגולותיו. לאחר
ששילם כמות, נתן לו המיסטיקן "עצה" פלאית - להאכיל את
הציפורים משאריות החלות והחמין של שבת... ללא ספק קדושת
המאכלים תציל את הציפורים...

זליג עשה כמצווה. אך לדאבונו מספר הציפורים המתות רק
טיפס ועלה... הוא הלך למקובל והכפיל את התשלום... הלה הציע
לו לתת לציפורים את שאריות החלות מה"מלווה מלכה" טבולות
בציר דגים... שילוב עוצמתי שכזה, נוגדן ודאי לכל מחלה. אך הנה
בבוקר הושלש מספר המתות!

זליג כמעט והתמוטט. הוא רץ אל המקובל בכי ושאל מה
עושים?! השיב המקובל: "זליג אהובי, יש לי עוד סגולות מגוונות

של המגיד מדובנא. ספינתו של בן המלך טבעה במים, הוא נזרק מהספינה למים השוצפים והקוצפים, כפסע היה בינו לבין המוות. לפתע זינק אדם למים הגועשים ובמסירות נפש משך את בן המלך אל חוף מבטחים. המלך התרגש מאד מהמעשה הנאצל, וכהוקרה נתן לו אפשרות להיכנס אל חדר האוצרות הגדול שבממלכה ולקחת במשך שעה את כל העולה על לבו. אנשי מזכירות הממלכה קבעו עם האיש את היום והשעה, אך כשהמלך התעשת הוא הבין את משמעות המענק, הרי האיש מסוגל להסב נזק בלתי נתפס לאוצרות הממלכה. יועץ המלך הציע רעיון נפלא: בשביל המוביל לאוצר יציבו דוכנים של כל תענוגי תבל, עם כל מגוון הפיתויים, והם יסוּחו את דעתו של המציל. וכך היה. האיש הסתחרר מכל השפע שראה, כשלפתע נשמע בחלל צליל פעמון אדיר ורם, צליל המבשר שהסתיימה השעה, לדאבון לבו של המציל.

חיי האדם מורכבים מ"עיקר וטפל" - "מטרה ואמצעי" - "סיבה ומסובב". האדם בחייו עלול להתבלבל ולהחליף בין הערכים. נדמה שזהו אחד המאפיינים של דור השפע והתענוגות. אדם יכול להצהיר מעל כל במה, שערכים לא מוכרים בכסף, שהחינוך והמשפחה הם מעל הכל, שהעיקר זה לימוד התורה וקיום מצוותיה. אך בפועל כשזה מגיע למבחן האמת התוצאה הפוכה, ומה שקובע זה מבחן התוצאה בלבד.

יתכן אולי, שזוהי אחת התובנות ששלח לנו הקב"ה בבדידות שנכפתה כעת על כולנו. בתקופה זו אולצנו להזניח את הטפל ולעסוק בעיקר. בחג הסוכות כששוהה היהודי בחיק הסוכה הוא לא לוקח עמו את הספות והכורסאות, לא את המקרר ואת המיטות הנוחות, אלא רק את מה שצריך באמת. כמו שלמדנו בדף היומי בברכות את סוגיית "עיקר וטפל", שהעיקר הוא זה שקובע את הברכה. וכמו במסכת הנלמדת בדף היומי - שבת, שם פותחת המסכת את דיני "הוצאה מרשות לרשות". מבאר שם מרנא הגר"א ז"ע, שזאת מפני שאחת ההלכות בדינים אלו היא החשיבות מה האדם מוציא, וכאשר האדם מוציא צלחת ועליה חצי זית אזי הוא פטור מהתורה וזאת מפני שמתייחסים לעיקר הנמצא מעל הצלחת. כי בכך מלמדת אותנו התורה שזה עניינה של השבת, לעשות את הבריור בין "העיקר לטפל", ולכן שובתים בשבת מכל הטפל של ימות השבוע ועוסקים בעיקר, בפיתוח הקשר בינינו לבין הקב"ה, בינינו לבין משפחתנו. זה יעודה של השבת, למקם את היהודי בתכלית חייו וייעודו. מובן א"כ שאין מה לבקש בתקופה זו "גם וגם". כי כעת רוצים שנעסוק אך ורק בעיקר, בתכלית.

הפרשיות הראשונות בספר ויקרא עוסקות בדיני הקורבנות שהיו מכפרים על חטאי האדם. כפי הנאמר בפסוק: "אדם כי יקריב מכס", התנא הא-לוקי רבי נחוניא בן הקנה, מלמדנו את סוד הקרבנות ב"ספר הבהיר", שהוא מחיבורי הקבלה הקדומים, שקדמו אפילו לספר הזוהר: "למה נקרא קרבן? על שם שמקרב". רבי נחוניא בן הקנה מחבר בין המילים "הקרבה" ו"קירוב" ומגלה

פסימיות ותחזיות קודרות. וכשסאת הריקנות עולה על גדותיה, הם פונים לשמוע מה מציעה להם היהדות, מהן הסיבות לפרוץ הנגיף? מתי ייגמר הסיוט? לעיתים, למרבה הצער, הם נפגשים עם לא מעט שרלטנים חוזי עתידות, שמעמידים עצמם לדוברי ההשגחה העליונה.

נאמר בתהילים (יט, ח): "תורת השם תמימה משיבת נפש, עדות השם נאמנה מחכימת פתי". נשאלת השאלה מדוע בחר דוד המלך ע"ה להדגיש דווקא את "עדות ד" שהיא מחכימה את הפתי? ומיהו בכלל אדם העונה להגדרת המושג "פתי"? מלמדנו שלמה המלך ע"ה במשלי (יד, טו): "פתי יאמין לכל דבר". מבאר המלבי"ם את הגדרת המושג 'פתי': "הפתי, שגדרו מי שחסר דעת ומתפתה כיונה פותה אין לב". ומלמדנו רבינו יונה: מה תעשה "עדות ד" לפתי כשיזכה ללמוד את התורה - "ועתה בא להודיע, כי מידת השמיעה לעצה גם היא תרחק מידת הפתאים, כי הם מאמינים לכל דבר, לא יבחנו בין סוג לב וישר, ולא יבדילו בין עצה נבערה לנכונה".

לאור זה בא ללמדנו דוד המלך שכאשר יזכה פתי ללמוד את תורת השי"ת שהיא "עדות ד" נאמנה", כפי שמבאר רש"י: "נאמנת היא להעיד בלומדיה", אזי הוא ידע כבר להבדיל בין האמת למזייפיה.

זהו א"כ הזמן לנסות בכל דרך לקרב את אחינו לדרך אמת האחת והיחידה - תורתנו הקדושה. מרצי "ערכים" בהוראת גדולי ישראל שליט"א, מעבירים את דבר ד' בגיבורים אל תוך הבתים במגוון האפשרויות. שאלות רבות ומגוונות מגיעות תוך כדי שידור ולאחריו. רבות מהשאלות שקיבלנו עוסקות בטפל תוך כדי בריחה של ממש מהשאלה המתבקשת: "אולי הגיע הזמן לעשות תשובה?" כפי שאמר פעם בכאב רב מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל בפתחו של היום הקדוש בשנה - יום הכיפורים: "הגיעו לכאן מאות שאלות בענייני הצום, אך אף לא שאלה אחת, 'איך באמת עושים תשובה?'..."

זכיתי להשתתף השבוע בחתונה מרגשת בחצר בית בירושלים לחתן עילוי מפארי עולם הישיבות, שזכה לסיים את הש"ס בעיון. לרגל המצב השתתפו בני המשפחה הקרובה בלבד. התבקשתי לשאת דברים תחת החופה. פתחתי בשאלה אותה נשאלתי ע"י כמה חתנים וכלות: כיצד ניתן לשמוח ביום כה מרגש, כשחוגגים אותו בתנאים מצומצמים שכאלו? השבתי, השאלה היא: האם אתם רוצים להתחתן, או להיות חתן וכלה. כלומר, אם עיקר החלומות היה להיות חתן וכלה עם כל התפאורה הנלוות לכך, אכן יש כאן אכזבה קשה מנשוא, אך אם השאיפות היו לזכות להקים בית בישראל, לזכות להמשיך את המורשת של קיום עם ישראל, לזכות להקים בית של תורה, אזי יש לכם את כל הנצרך לכך. יש כתובה, טבעת, חופה, עדים, מסדר קידושין וסעודת מצווה.

היו כאלה שקיבלו את הדברים בהבנה. אך היו שהשיבו: "אנו רוצים גם וגם... גם להתחתן וגם להיות חתן". השבתי במשל ידוע

חיים ז"ע) בעצמו היה מזהיר את ילדיו בתקופות שהיו מטופלים בילדים קטנים, שלא יטרחו מעל החובה, ולא יהפכו את הבית כדי לנקות. היצר הרע מוכן שיכניסו הביתה מתח במשפחה ובין בני הזוג, כי צריך לעשות פסח... צריך לדעת שנקודה אחת של כעס, רגע אחד של מתח, יותר גרוע מחמץ בבית! החובה המוטלת עלינו, על ההורים, על הנשים הצדקניות, היא להכניס רוגע בבית, הפסח יהיה כשר גם ככה. עושים כמה שאפשר באופן רגוע, ותו לא".

שוב אנו רואים את הנקודה הנדרשת מעמנו לעשות את הסדר הנדרש בין "עיקר לטפל". להשקיע את עצמנו בעיקר שלשמו הגענו לעולם.

(פורסם ביתד נאמן)

שההקרבה אינה חולשה, אלא הרגע שיוצר את הקרבה. קרבה בינינו לבין הבורא, קרבה בינינו לזולתנו. אמנם לצערנו ולדאבונו אין לנו בית מקדש. אך את ההקרבה והקרבה אנו נדרשים כדי לקרב את הגאולה.

בזמנים אלו שנמצאים בבית בני המשפחה, עוסקים בניקיונות לקראת חג הפסח. ימים אלו יכולים להיות ימים מאד מקרבים ומאחדים את המשפחה, אך יכולים גם יכולים להיות ההיפך הגמור... יש בנותן טעם להביא קטע מדברי כ"ק האדמו"ר מצאנו שליט"א שנשא לקהל חסידי: "אבי היה מספר שאצל זקנו בעל ה'בני יששכר' ז"ע היו מנקים את הבית בזמן בדיקת חמץ, וזה היה כל ההכנה לפסח!!!" מוסיף הרבי שליט"א: "אבי (בעל השפע

הסיפור היומי

לפתע נזכרה בסגולה הידועה ממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לבקש ברכה ממני שבולם פיו בשעת מריבה. היא נשאה עיניה למרום ואמרה: "ריבונו של עולם! האם הסגולה עובדת רק כאשר מבקשים על אחרים? ואם אנקש על עצמי?"...

תחושת ההשפלה היתה כל-כך נוראית, שבאמצע הצעקות חלפה לה מחשבה בראש: 'הייתי מעדיפה שלא להיוולד. ואם כבר כן נולדתי - שהאדמה תבלע אותי הרגע!' היא באמת לא היתה אשמה בכלום. אבל היא שתקה!

רק לאחר שנגרעה חמתו וגאוותו שככה, התפנה הפרופ' לטפל בתיק שלה. אין ספק, הוא באמת היה מקצוען מליגה א'. הקיף את הבעיה מתחילתה ועד סופה, חדר לשורשיה וצייד אותה ברשימת בדיקות והדרכה להמשך טיפול. כן, הוא האמין שבידו לפתור את הבעיה, ממנה היא כל כך סובלת.

רק לאחר שיצאה מהמקום, ומוחה היה מסוגל לשוב ולעכל מידע, ולאחר ששבה לביתה, נזכרה בסיפור - ולמעשה כמה סיפורים - שהובאו בעבר בעלון 'איש-לרעהו', סופר שם על סגולת מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א לבקש ברכה ממני שבולם פיו בשעת מריבה. נשאה עיניה למרום ואמרה: "ריבונו של עולם! האם הסגולה עובדת רק כאשר מבקשים על אחרים? ואם אבקש על עצמי? הרי אני בלמתי פי בשעת מריבה... ריבונו של עולם! הכאבים לא פוסקים, אנא שלח לי רפואה שלימה!"

הניחה בארון את כל המסמכים שהרופא צייד אותה בהם, ומאז ועד עצם היום הזה עדיין לא נעשה בהם כל שימוש! לא יאמן כי יסופר. הבעיה פשוט נעלמה ללא כל התערבות רפואית!!! (מלבד התערבותו המפוקפקת של המומחה הגדול, שאלמלא צעקותיו לא הייתה זוכה לישועה כל-כך פלאית, אך כמובן שלא מגיע לו על זה קרדיט...)

(איש לרעהו ויקרא תש"פ)

את הסיפור המדהים הבא שמענו מהרה"ג רבי מנדל גרוסמן שליט"א. אחת מקרובות משפחתו סבלה מבעיה רפואית מסוימת, די נפוצה, אך אצלה זה התאפיין בכאבים איומים ובלתי נסבלים. כרגיל במצב שכזה מנסים את כל מה שאפשר, שואלים, מתעניינים, מגששים. וכך הגיע לאוזניה שמו של פלוני, מומחה-על בתחום אבל צריך לקבוע אצלו תור חצי שנה מראש! קבעה תור, ובששת החודשים הבאים המשיכה לחפש מזור - ללא הצלחה.

סוף-סוף הגיע היום המיוחל, גדוש בתקווה שיהיה בידו של המומחה לפתור את הבעיה על הצד היותר טוב. הנסיעה בתחבורה ציבורית, מביתה לקליניקה של המומחה, היתה אמורה לקחת כשלושת רבעי שעה. אבל ביקור שכבר חצי שנה ממתנים לקיומו לא הולכים לפספס בגלל פקק כזה או אחר. לפיכך לקחה מקדם בטחון ויצאה שעה וחצי לפני הזמן!

והנה ברצונו של בורא עולם, דווקא ביום זה היו בדרך פקקים איומים. פשוט לא יאמן, היא הקדישה לנסיעה כפול זמן ממה שצריך, ועדיין ניצבה מול חדרו של המומחה באיחור משמעותי.

כיוון שהזדהתה בפניו, חטפה על הראש קלחת של רותחין. היא חשבה שזה עשוי לקרות לפרופסורים הגדולים, לפעמים מרוב העומס המוטל עליהם או שמא מסיבה אחרת... אך מה שהיא לא תיארה לעצמה, זה שהקלחת הולכת לקחת עשר דקות תמימות! 600 שניות שנדמו כנצח בהן הוא משפיל אותה ורומס את כבודה. היא ממתנינה להציג את הבעיה שלה, להיחלץ מהכאבים שמלפפים את ורידיה, אך הפרופ' עסוק בלהשמיץ, בלכתוש, ובלפרוק את כל התסכולים שהתקבצו בקרבו מאז בריאת העולם...

איזה שיש אי אפשר להכשיר לפסח? איך מנקים את כפתורי הגז? ומה עושים עם כיריים קרמיות?

הנחיות להכנת מטבח כשר לפסח למהדרין - מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

לפחות חצובות [הברזלים עליהם מונחים הסירים], ומבערים מיוחדים לפסח. וישנם המכסים את כל פני הכיריים בטס מתכת מיוחד לפסח. המעוניינים להכשיר את הגז המשמש כל השנה לחמץ: החצובות [grate] - הכשרתן בליבון קל בהחזקתן כ-5-6 שניות בלהבה דלוקה סביב סביב. המבערים [burners] - לאחר ניקוי יסודי, בעיקר בחורים, יש להבעירם כ-15 דקות באש (שיעורי 'קנה בשם' ד, מ"ג).

המשטח העליון [base of stove] - הכשרתו בעירו רותחים מכלי ראשון, ורצוי לאחר מכן לצפותו בנייר אלומיניום. מכסה הכיריים - עדיף להרחיקו לפסח, ואם לא, יש לנקותו היטב ולצפותו. הכפתורים - יש לפרקם, להשרותם ולנקותם היטב, או לצפותם לפסח. קולט אדים - בלתי אפשרי להכשירו. יש לנקותו עד מקום שהיד מגעת ולצפותו.

כיריים חשמליות - לאחר המתנת 24 שעות, לנקותם ולהפעילם בחום המרבי למשך שעה, ומצפים אותן לפסח.

כיריים קרמיות [מצופות בזכוכית או בתערובת: חרסינה, קרמיקה ופורצלן] - לא ניתנות להכשרה (אף לבני ספרד - כי השימוש הוא באש עצמה). יש לנקותן היטב, להפעילן כשעה ולכסותם לפסח (הליכות שלמה פסח ג, ג). כיריים "אינדוקציה" - במקום ה"עיגולים", שם מונחים הסירים - אין צורך בהכשרה. מאידך, ליתר השטח לא מועילה הגעלה. הפתרון: ציפוי המשטח והשארית חורים עגולים בקוטר קטן מעט מקוטר ה"עיגולים" הרגילים.

תנור אפיה חשמלי - עדיף לרכוש מיוחד לפסח, מפני שהכשרתו כדן כמעט אינה אפשרית. באין ברירה יש לנקות הדפנות והתקרה בחומרים חריפים - פוגמים, ולאחר המתנת 24 שעות להפעילו כשעה בחום המרבי, ולצפות את צדדי ותקרת התא בנייר אלומיניום קצת עבה. תבניות התנור שהשתמשו בחמץ - לא ניתנות להכשרה.

תנור 'פירוליטי' [המנקה עצמו - self-cleaning oven] המגיע לחום של כ-500 C - לאחר המתנת 24 שעות בלא שימוש, יש להפעילו בתוכנית ה"ארוכה", והתנור כשר לפסח (כמובן, בלא התבניות).

טוסטר אובן, 'טוסטר אמקה' וסיר אפיה ['סיר פלא'] - לא ניתנים להכשרה לפסח, כיון שצריכים ליבון קשה.

שיש - מקורי ['חרוני' או 'גרניט'], שאין בו סדקים או חריצים עמוקים, הכשרתו בניקוי יסודי, ייבוש, ושפיכת מים רותחים כשהם מבעבעים (בעזרת מיחם של שבת או קומקום, המחוברים לזרם החשמל). ויש שלפנים משורת הדין, מהדרים לכסותו לימות הפסח בחומר פלסטי עבה (C.V.P, גומי, טפט, משטח עץ וכדומה), וזה עדיף מכיסוי מתכתי המעביר חום ובליעות. ואז די בניקוי יסודי מבלי לבצע ההכשרה הנ"ל. שיש קיסר [תערובת אבן, מלט, סיד] - לרוב הדעות אין לו הכשרה, פרט לדעת מרן הגר"ז אויערבך זצ"ל ('הליכות שלמה', פסח), שיש להחשיבו ככלי אדמה, שלדעת המשנ"ב יש לו הגעלה, ועדיף לכסותו כמפורט לעיל. משטחי עבודה מנירוסטה או מעץ - הכשרתם בניקוי יסודי ועירו רותחים מבעבעים - כנ"ל.

אריחי החרסינה והקרמיקה שבצדי השיש - לא מועילה להם הכשרה, ויש מצפים אותם לפסח בנייר או בכל חומר אחר עד לגובה של סירים, לשלול מגע חם של כלי פסח או מאכלים חמים עם אריחים הספוגים בחמץ.

כירוי חרסינה - לא מועילה להם הכשרה, ויש לנקותם ולפגום את כל החמץ שנדבק בהם, ומערים עליהם רותחים ומניחים בהם קערה מיוחדת לפסח. כמו כן מחליפים או מגעילים את המסננת שבפתח יציאת המים, ובתום ניקוי הכיורים מערים רותחים עם חומרים פוגמים לפתח היציאה, כדי לפגום שאריות חמץ שבצנרת המתעקלת, כיון שכאשר מערים רותח לכיור בפסח, עלולים הכלים שמתוכם מערים, להיאסר. וכן נוהגים בני ספרד המדקדקים במצוות.

כירוי נירוסטה - לאחר המתנת 24 שעות בלא שימוש ברותחים, מנקים ומייבשים את הכיורים, ומערים עליהם רותחים מעלים בועות - כנ"ל לעניין שיש מקורי.

ברזי המים - חייבים בהכשרה יסודית. יש לפתוח את הברז כשהמים הזורמים חמים ביותר [מבוילר חשמלי או מ'יונקרס', כיון שמים מדוד שמש אינם ראויים להגעלה], ובו זמנית יש להערו על הברז מבחוץ מים רותחים מכלי ראשון, ולשטוף הכל במים קרים. יש לנקות את הפילטר שבפתח יציאת המים, ויש הכורכים בד או מרכיבים מסננת נוספת לימי הפסח בפתח יציאת המים מן הברז.

כיריים של גז - אשרי הרוכשים כיריים מיוחדות לפסח, או

המחליפים את הרשתות או מצפים אותם. מחזיקי סכו"ם עומדים - חובה להחליפם לפסח.

מעבד מזון [מיקסר]: המהדרים רוכשים מיוחד לפסח, מפני שהמעבד [בלנדר] גביע שבתחתיתו שילוב סכינים קבועים בבסיס] - אם משמש לחמץ לא ניתן להכשרה לפסח.

המקצפים לעוגות ולערבול בצק - אינם ניתנים להכשרה [כלי לישה' - 'בית שאור']. אמנם, המקצצים, הדיסקים ובכלל זה 'בלנדר יד' למרקים וכדומה - הכשרתם במים מעלים בועות בכלי ראשון שעל גבי אש או חשמל.

מטחנת בשר - בשימוש בחמץ ודברים חריפים - לא ניתנת להכשרה.

כלים שאין מכשירים לפסח:

כלי חרס, חרסינה ופורצלן - אין מועילה להם הגעלה. אמנם, כשבלעו חמץ רק בהשריה, ועמדו 12 חודשים בלא שימוש - כשרים לפסח בלא הגעלה (שו"ע או"ח תנ"א, א וכ"א ו"ד קל"ה, ט"ז). כלי לישה (בית שאור), כגון: נפה, קרש לעריכת בצק, מערוך, מערבלי בצק ומקצפי עוגות ודוגמיות לחיתוך בצק, כלים שבאים במגע ישיר עם קמח או בצק - אין מכשירים אותם לפסח, אפילו עמדו 12 חודשים בלא שימוש. כלים הצריכים ליבון קשה, וחוששים לקלקולם, כגון: 'סיר פלא', תבניות אפיה, כלי טפלון, מערבול [בלנדר] המשמש לחמץ, טוסטר, מגררת [פומפיה] של חמץ או לפירורי בצק וכדומה - אין מכשירים לפסח. אמנם, אם עמדו 12 חודשים בלא שימוש ניתן להשתמש בהם לאחר הגעלתם שלש פעמים. כלי זכוכית: בני אשכנז - אינם מכשירים לפסח, ובני ספרד - מקילים בהכשרתם על ידי שפשוף ושטיפה היטב. ויש שנהגו לעשות להם השריית 3 ימים במים מתחלפים כל 24 שעות.

הערה: כיום שמחיר הכלים אינו יקר, עדיף לקנות חדשים מיוחדים לפסח (דעת הגר"ש וואזנר זצ"ל, 'מבית לוי' פסח).

תנור מיקרו גל (ללא השחמה), המיועד לחימום והפשרה בלבד, יש לנקותו ביסודיות, להכניס 2 כוסות מים עם סבון, להפעיל עד שחלל התא יתמלא כולו באדים, והתנור כשר לפסח (הכרעת הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, ספר הלכות פסח ט"ז הערה קנ"ו). בני אשכנז - חייבים להחליף את הצלחת המסתובבת בכשרה לפסח. ויש המשתמשים בפסח רק על ידי עטיפת המזון בקופסה או בשקית ניילון אטומה (דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל, שבות יצחק דיני מיקרוגל ה, ד).

פלטה של שבת - ניקוי יסודי, כולל בתחתיתה ולאורך החוט החשמלי, הפעלתה בזרם החשמל לשעתיים, ניתוקה, והנחתה מושענת לאורכה בשיפוע ושפיכת מים על פניה. ויש שלאחר מכן מצפים אותה בניר אלומיניום לפסח.

'תמי בר' - הכשרתו בניקוי יסודי, בהרתחתו היטב, ובעירוי רותחין מכלי ראשון על כל אזור יציאת המים והמגש.

מיחם מים של שבת - יש להשתדל לנקות מקרקעיתו את כל האבנית, למלאותו במים ככל שניתן, להרתיח היטב, ולאפשר למים לצאת דרך הברז, ובמקביל להערות מבחוץ מרותחים מכלי ראשון על כל אזור הברז. הנוהגים במשך השנה להניח על גבי המכסה חלות לחימום, הנוגעות ישירות במכסה - חובה עליהם לעשות למכסה 'ליבון קל' (כנ"ל בחצובות הגז).

ארונות המטבח - יש לנקותם מבית ומחוץ באופן יסודי בשפשוף ובשטיפה היטב, כולל בחריצים, בסדקים ובצירים, בהתמקדות ב'קרוסלות' ובתחתית הארונות העליונים שמעל משטחי העבודה, בפרט באזור השימוש במעבד מזון [מיקסר], ואין צריך לומר מעל הכיורים. ולאחר הניקוי נהוג לפרוס גיליונות נייר נקיים בטרם הנחת מוצרי הפסח.

מדיח כלים - במידה וכל חלקיו ממתכת ופלסטיק בלבד, יש מקילים להכשירו בהמתנת 24 שעות, ניקוי הפילטר (אם אפשרי), הגעלת הרשתות בכלי ראשון או בעירוי רותחים, והפעלת המדיח בחום המרבי חצי שעה, עם חומר פוגם.

מעמד לייבוש כלים - די לו בניקיון יסודי ובשטיפה היטב, ויש

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום...

המייל היומי של 'דרשו'

האם מותר לשרוף חמץ שהוא טבל בפסח למרות ההנאה מן הכילוי?

שבת דף כו

"אין מדליקין בטבל טמא בחול ואין צריך לומר בשבת"

שזוהי מצוה הבאה בעבירה, שהרי גם באיסור דרבנן אנו אומרים שבמצוה הבאה בעבירה לא יצא ידי חובתו. ומוסיף שם עוד, שלא שייך לומר בזה מצוות לאו ליהנות ניתנו, כי זה שייך רק באיסורי הנאה, אבל בטבל אין איסור הנאה מלבד הנאה של כילוי, ובזה אין את ההיתר של מצוות לאו להנות ניתנו.

ומובא בשם הגרש"ז אויערבאך (כרם ציון ח"ג), שאדם שמוצא טבל חמץ בפסח ומבער אותו מן העולם, הרי הוא בודאי נהנה מן הכילוי, ובכל זאת אין זה נחשב להנאה, כי עיקר הכילוי הוא לשם מצוה ולא לתכלית הנאה, וא"כ אין איסור בכך שנהנה מן הכילוי. (מתיבתא)

הרשב"א תמה, מה שייך לומר על דבר כזה 'ואין צריך לומר בשבת'? הרי עיקר האיסור כאן משום שנהנה מטבל בהנאה של כילוי, ובזה שבת וחול שווים, ואין בשבת איסור יותר מבימות החול? ובש"ת מנחת יצחק (ח"ז סי' מ"ז) תמה יותר: אדרבה, בחול הוא כל שכן משבת, כי בשבת היה מקום לומר שלצורך מצוה התירו, כמו שהתירו תרומה טהורה לזר להדליק נר חנוכה, וכדברי הרמב"ם (תרומות פ"א ה"ח). והגמרא היתה צריכה לומר: 'ואין צריך לומר בחול', משום שאין מצוה בהדלקתו. ותירץ בעונג יום טוב (סי' נ), שהסיבה שבשבת יש יותר איסור, היא משום שלא זו בלבד שעובר על איסור הנאה של כילוי בטבל, אלא שעל ידי זה גם אינו מקיים מצות הדלקת נר שבת, משום

עניינא דיומא

מצמרר: כך נראה ליל הסדר הראשון של הרה"ח ר' יצחק גלבך זצ"ל בערבות סיביר

**ר' יצחק שאל אותו: "עד כדי כך הסבל שלכם רב שאינכם יכולים להימנע מחמץ גמור בפסח?"
הלה מביט בו במבט משועשע, והפטיר: "ר' איד, אנחנו כעת באדר ב'!"**

בצורת קובית סוכר, מים לארבע כוסות, חתיכת מרגרינה לכורך, עוד חתיכה לאפיקומן, לגבי מרור הוא לא דואג, יש לו בשפע. 'חמש שנים ועבודות פרך בסיביר!' הקריא השופט הסובייטי בקול רועם את גזר הדין באולם בית המשפט בוילנא על הנאשם הרה"ח ר' יצחק גלבך זצ"ל. הוא נאשם בהפצת יהדות, חלוקת לוחות שנה עם חגי ישראל ליהודים שנעו ונדו ברחבי מזרח אירופה, כשהם בורחים מהצוררים מבקשי נפשם. לא שהרוסים היו צריכים סיבה להשליך יהודים לסיביר, 'תנו לנו את האנשים ואנו נמצא כתב אישום עבורם' היו אומרים מפקדי הק.ג.ב. לסוכני החרש, על אחת כמה וכמה כשתפסו דג שמן.

ר' יצחק גלבך נולד בפולין וזכה ללמוד אצל גדולי הדור: אצל

מאת: הרב אברהם פוקס

הוא נכנס לתאו בשקט ובחשש, תוך כדי שהוא מוודא שאיש לא עוקב אחריו ומתבונן במעשיו. הוא החזיק בידו את האוצר. הקור היה נוראי, עשרות מעלות מתחת לאפס. שגרת מזג אויר אי שם בערבות סיביר, כשגופו בגדים בלויים שמנסים ללא הצלחה לשמור על חום גופו. שיניו נקשו זו לזו, אך הניצוץ היהודי דלק בתוכו בבערה גדולה, הוא הזיז את האבן שהתרופפה לה באחד הקירות והחביא את אוצרו - סעודת ליל הסדר שיחול בעוד כמה שבועות. לא, זו לא היתה חתיכת מצה, זו היתה חצי קוביית סוכר שהצליח לקבל תמורת פרוסת הלחם היומית, היום הוא יישאר רעב, כמו ימים רבים, אבל בפסח יהיה לו אוכל כשר, תהיה לו מצה

מקבלים היתה מועטת ביותר, הרוסים היו שוקלים כל אסיר, ולפי משקלו נקבעה כמות המזון שיקבל, וממנה יכול היה רק לרדת. אם עבודתו לא השביעה את רצון מפקדיו, הכמות היתה קטנה יותר. המפקדים מצידם היו משתדלים לא להיות שבעי רצון. מחוסר תזונה יחד עם הקור הנורא הגוף שקע אט אט ונכנס למעין תרדמת, תנועות הגוף הופכות למונוטוניות וחסרות חיות ונראה שמתהלכים כאן רובוטים ולא בני אדם. העיניים מושפעות מכך עד כדי שהגיעו לכמעט עיוורון בשעות החשיכה, ממש כמו תרנגולים שלא רואים בחשיכה.

הדרך חזור מיום העבודה המפרך היתה נעשית בצורה שלא תיאמן, האסירים היו אווזים אחד בשני כמו קרונות רכבת, וכך שורה של מאה איש, היתה מוצאת את דרכה על ידי אסיר חדש שעדיין מאור עיניו תיפקד היטב והיה יכול להובילם בבטחה, או לחילופין על ידי אחד ממפקדי המחנה שממש לא סבלו מתזונה בלתי מספקת.

מוחו של ר' יצחק בקושי עובד, הוא שוכח את ימי השבוע, והוא מקיים את ההלכה 'ההולך במדבר ואינו יודע מתי הוא שבת, מונה שבעה ימים מיום שנתן אל לבו שכחתו, ומקדש השביעי'. סביבו מתהלכים כמותו, צל של אנשים, התקשורת ביניהם מינימלית, מחוסר כוח. יום אחד, במהלך העבודה, האדם שליידו מתמוטט, ורגע לפני, הוא אומר לו בכוחותיו האחרונים, קוראים לי יוס'ל וייס ממונקאטש, תזכור, יוס'ל וייס ממונקאטש. עם הזמן ודעיכת הגוף, ר' יצחק שוכח צורתה של אות. חלק מן התפילה הוא מצליח לזכור והוא חוטף רגעים ספורים לתפילה תוך כדי העבודה. רופא המחנה מביט בו ושואל אותו למעשי המוזרים, "אני יהודי", משיב לו ר' יצחק ללא חת ובגאווה גדולה, "ואני מנצל הזדמנויות לדבר עם אלוקיני!" "יהודי?" משיב הרופא בשאלה, "גם אני יהודי!" מיני אז היה הרופא דואג להבריח לו מן המרפאה מנות גלוקוז - סוכר, לפצות קצת את הגוף על התזונה הנוראית. אותו רופא גם הציל את חייו לאחר שאסירים באו לספר לו שחברו ר' יצחק קפא למוות, הרופא הביא את חבריו הגויים, ובמשך שעה ארוכה שפשו על גופו שלג כדי להחזיר את זרימת הדם בגופו.

אט אט בניסי ניסים גופו מצליח להתרגל למצב, ואיכשהו מצליח לשרוד. האמונה היוקדת של ברסלבע'ר חסיד, ורבותיו שבצילם גדל, נתנו לו את הכוח להמשיך, מימרא אחת מן הגמרא זכר משום מה והיה משננה בינו לבין עצמו ללא הרף: אם נאמר 'בכל נפשך' למה נאמר 'בכל מאודך' ואם נאמר 'בכל מאודך' למה נאמר 'בכל נפשך'? יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו, לכך נאמר 'בכל נפשך' ויש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר 'בכל מאודך'.

באחת הפעמים שהתפלל, חלם על אחד מרבותיו בברסלב הרה"צ ר' אהרן לייב ציגלמן זצ"ל שאומר לו, התפלל שתזכה לצאת ולהקים בית בישראל. וכך עשה.

חודש לפני מועד שחרורו נקרא לפתע למפקד המחנה. "תחתום על הטופס, אתה משוחרר!" ברוב טובם השלטונות הסובייטים היו

ר' אלחנן וסרמן בברנוביץ' ולפני כן אצל ר' ברוך בער ליבוביץ', בעל הברכת שמואל, בקמניץ. לימים יספר שדמות רבו ר' ברוך בער, מאירת הפנים שאהב אותו אהבת נפש, היא זו שנזכר בה בימים הקשים ביותר שעבר ונתנה לו את הכח להמשיך הלאה. עם תחילת המלחמה ישיבות שלמות נדדו ממקום מושבן, בורחים מחיית הטרף הנאצית, חלקם מצאו עצמם נופלים היישר לידי הכובש הרוסי שמיהר למלאות קרונות שלמים ולשולחם לארץ גזירה. וכך מצא עצמו ר' יצחק גולה לסיביר. וכמו יהודים רבים אחרים, לאחר מספר שנים הבינו שהמאסר בסיביר היה הפרס הטוב ביותר שקיבלו, ובכך חייהם ניצלו.

עם כניסתו למאסר בסיביר, נערך עליו חיפוש מדוקדק בו התגלו 'מכשירי הקשר', הלא הם התפילין היקרות שרכש בדמים מרובים בהיותו נער. הוא למד את הלכות תפילין על בוריים, וחיפש את התפילין המהודרות ביותר, לאחר שחסך עבורם ממון רב. הוא ניסה להסביר ללא הצלחה לשומרים הרוסים במחנה את טיבם של מכשירי הקשר הללו, אך אלו ראו מולם לראשונה בחיים מרגל גרמני ולא רצו לשמוע כלל את הסבריו, לבסוף החליטו לפרק את מכשירי הקשר מחשש לציתותים, וכך מול עיניו הדומעות, באבחת גרון רוצצו אותם. עשרות שנים מאוחר יותר כשנלקח לבדיקות רפואיות בלב, אמר בחיוך אם תחסר לי פעימת לב אחת, אל דאגה, זוהי הפעימת לב החסרה לי מהרגע ההוא שרוצצו את התפילין שלי.

ליל הסדר הראשון במחנה. הגוף מפורק לאחר יום עבודה קשה, אבל הלב מתרונן לקראת הלילה הגדול. הוא מתפלל ערבית של יו"ט בדבקות רבה, 'את יום חג המצות הזה זמן חרותנו' זועק ללא קול, 'למה יאמרו הגויים' הוא שר בדמעות רותחות את הלל של ליל יו"ט. לאחר התפילה המרוממת, הוא פוסע לאותה גומחה שבקיר, שם ממתנה לו 'סעודת יו"ט וסימני החג'. הוא מוציא את קוביות הסוכר וחתיכות המרגרינה ומתחיל לומר מזכרונו קטעים מההגדה של פסח, אט אט שמורות עיניו נעצמות, הגוף דורש את שלו. למחרת הוא ממשיך לאכול מהאוכל ששמר לו לימי הפסח כדי שלא ישלח חלילה באכילת חמץ.

יומיים לאחר ליל הסדר ההפתעה הכתה בו! הוא מבחין ביהודי בר אוריין שהגיע ממש בימים האחרונים למאסר במחנה, כוחו עדיין במותניו, ובידו הוא אווז אחד לא פחות מפרוסת לחם - מנת האסיר היומית, ואוכל בתאבון רב. כשהלה התקרב אליו, ר' יצחק אומר לו בתרעומת: "עד כדי כך הסבל שלכם רב שאינכם יכולים להימנע מחמץ גמור בפסח?" הלה מביט בו במבט משועשע, ומפטיר: "ר' איד, אנחנו כעת באדר ב'!" ר' יצחק נדהם מהתשובה שהוטחה בפניו, אך מיד גלגלי מוחו פועלים כיצד יספיק לאגור מחדש אוכל לפסח, שיחל בעוד כחודש בלבד, ואכן, חלק הצליח להשיג, ומה שלא, כדי שלא יגווע ברעב, שרף את מנת האוכל היומית עד שלא היתה ראויה לאכילת כלב כפי ההלכה, ואכל את האפר. שנים רבות לאחר מכן היה אומר שהוא עדיין מרגיש את אותו אפר בגופו. שבוע רודף שבוע וחודש רודף חודש. כמות האוכל שהיו

בפליאה מדוע אינו יורד כמו שאר הנוסעים, לכששמע את סיפורו גילה לו בסוד שגם הוא יהודי, ומעתה ואילך, הוא יתחלק איתו בכל מאכליו עד סופה של הנסיעה הארוכה, ובכך הציל את חייו. הרכבת מגיעה למוסקבה, ר' יצחק יורד בחשש, הוא מחפש דבר ראשון בית הכנסת, להניח תפילין ולפתוח ספר קודש, הוא במתח עצום האם יצליח לזהות את האותיות? האם יצליח לקרוא? הוא משוטט ברחבי מוסקבה, ותר בעיניו אחר בית כנסת, הוא מצליח למצוא אחד כזה ולהיכנס לתוכו, הוא רץ לארון הספרים ונוטל ספר מתוכו ופותח אותו במהירות, שטף של דמעות פורץ מעיניו, הוא מצליח לקרוא! הוא זוכר את האותיות!

ר' יצחק זכה לעלות לארץ ישראל להקים בית נאמן בישראל ולראות בחייו משפחה גדולה ומפוארת, דורות ישרים מבורכים.

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב אברהם פוקס, כתבו ל: sefer012@gmail.com

נותנים כרטיס נסיעה ברכבת למקום שהאסיר המשוחרר היה בוחר לנסוע, ר' יצחק, כברסלב'ר מובהק רצה בכל מאודו לנסוע היישר לאומן, עיר הגעגועים, שטרם זכה להיות בה, אך היה לו ברור שכאשר ישמעו את היעד יגרשוהו מיידית בלא כלום, הוא מבקש מפה כדי למצוא מקום ששם האקלים והמזג אוויר דומים למקומות שגדל בהם, הוא מתבונן במפה ובוחר את המקום אליו איוותה נפשו, הם נותנים לו את כרטיס הרכבת ואומרים לו שהתחנה במרחק של עשרים קילומטר ומשהו. "את העשרים הקילומטר" היה אומר ר' יצחק "הלכתי די מהר, אבל את ה'משהו' זה כבר לקח ימים ארוכים עם סכנות של חציית נהרות קפואים, כשאני שומר על הכרטיס מכל משמר". ברכבת ישב בדד ללא שום אוכל ושתייה כשלפניו ימים ארוכים של נסיעה. כאשר הרכבת היתה עוצרת בתחנות, הנוסעים היו יורדים לקבל כוס מים חמים שהשלטונות נתנו חינם לכל המעוניין, אך רק בתנאי שיש לו כוס... ר' יצחק שהיה עם בגדיו לעורו נשאר ברכבת, אחד הנוסעים מפקד מבוגר בצבא, פנה אליו

והגדת לבנך

התחלתי לקרוא לו קטעים מההגדה: הא לחמא עניא, מה נשתנה, עבדים היינו, עד סוף ההגדה! יהודי בן שמונים וחמש, לא יודע ולא זוכר שום דבר!!! עד שהגענו לסוף, לפיוט 'חד גדיא'. ופתאום הוא פרץ בבכי והתחיל לשיר באידיש: "איין ציגלע, איין ציגלע..."

כוח האמונה הסגולי המושרש במצות 'והגדת לבנך'

שום דבר הוא לא ידע ולא זכר, כלום, כלום, כלום. הגענו לפסח, והתחלתי לעבור לפניו על דיני ליל הסדר: מצה, מרור, חרוסת, כרפס, התחלתי לקרוא קטעים מההגדה: הא לחמא עניא, מה נשתנה, עבדים היינו, עד סוף ההגדה! יהודי בן שמונים וחמש, לא יודע ולא זוכר שום דבר!!!

עד שהגענו לסוף ההגדה, לפיוט הידוע 'חד גדיא'. ופתאום, הוא פרץ בבכי כמו תינוק, והתחיל לנגן באידיש: "איין ציגלע, איין ציגלע..." זה מה שהוא זכר. ותוך כדי שאנחנו מדברים, לפתע ממש פלא: הוא התחיל לחזור חזרה על סדר ההגדה, ושר בשפה ליטאית: כי לו נאה כי לו יאה, עבדים היינו, הא לחמא עניא.

הוא יצא מהמעמד הזה בהתרגשות נוראה, וחזר בתשובה. הוא התחיל להניח תפילין, ולשמור שבת, ואחרי תקופה הוא נפטר מן העולם בשם טוב, כשומר תורה ומצוות.

באותו מעמד אמרתי: ריבונו של עולם, בא וראה מה גדול כוחו של הלילה הגדול הזה, לילה של אמונה. את הכל הצליחו לעקור ממנו! והחוט האחרון שנשאר לו באידישקייט, היה אותו פיוט שבסוף ההגדה, ודוקא מליל הסדר. זה מה שהחזיר אותו בתשובה בסוף ימיו, לחיות כשומר תורה ומצוות.

(הרב אליהו דיסקין שליט"א, 'נחל אליהו')

מעשה נפלא שהיה בביתנו, שמגלה לנו קצת על הכוח הסגולי המיוחד והחזק שיש בלילה הגדול ליל הסדר. כוח האמונה שמושרש ב'והגדת לבנך'.

בירושלים, לא רחוק מביתנו, לפני כעשרים שנה הייתה ישיבת 'שבי גולה', ישיבה לבעלי תשובה עולים מרוסיה, ומדי שבת היו מגיעים בחורים לאכול אצלנו בסעודות השבת. היה שם בחור יקר, שהיום הוא אברך בן עליה, שביקש להזמין אלינו הביתה את משפחתו, שהתגוררה בחיפה.

היה זה במוצאי שבת, הם הגיעו אלינו למלווה מלכה. ההורים שלו, יחד עם סבא שלו, יהודי מבוגר בן שמונים וחמש, שעלה מרוסיה. הסבא לא ידע דבר וחצי דבר מידישקייט. אבל ראו על הפנים שלו שיש לו נשמה יהודית, וגם השפה שלו הייתה אידישע לשון. הוא היה ילד קטן ברוסיה, בתקופה שהתחיל הקומוניזם.

התחלתי לדבר איתו קצת על אידישקייט, לראות אם הוא זוכר משהו. שאלתי אותו על אברהם יצחק יעקב, על משה רבינו, על דוד המלך, בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, דברים, תורה, נביאים, כתובים - שום דבר הוא לא זכר.

עברתי אתו על המועדים. שאלתי אותו אם הוא יודע מה זה מתן תורה, בית המקדש, יציאת מצרים, שבת, ראש השנה, שופר, יום כיפור, סוכות, כפרות, נעילה, ארבעה מינים, נרות חנוכה? -

עדות נאמנה מכלי ראשון: חמישה אברכים ניצלו ממוות בטוח בזכות התחזקות בקריאת שמע

קראתי ונושעתי: רוצים לזכות בשמירה עליונה מה'קורונה'? - הקפידו על קריאת שמע שחרית וערבית - בזמנה, כהלכתה, ובכוונה!

ואמר, שבתקופה זו הוא מעורר בדרשותיו בעיקר על גודל עניין קריאת שמע בזמנה, בכוונה ובהתלהבות. "אנחנו לא יודעים מה זה קריאת שמע", הוא אמר, וציטט מדברי הרמ"ק הקדוש בספר "אור החמה" (משפטים), בזה הלשון:

"אמר הגאון הנשיא זצוק"ל, שהשכינה מלמדת לאדם, שאף על פי שהיא קופצת בשבועה וגוזרת איזה גזירה רעה על בן אדם, עם כל זאת היא נותנת לו זמן קצוב עד הבוקר, שאם הוא יכוון בקריאת שמע של שחר בד' דאחד, שימסור עצמו על ד' מיתות בית דין וכו', שאז מתבטל הגזרה של השבועה".

מפורש אפוא בדברי הרמ"ק הקדוש, שאף אם ח"ו נגזרה על האדם גזרה בשבועה, ממתנינים לו עד הבוקר, ואם הוא קורא קריאת שמע בזמנה וכהלכתה - מתבטלת הגזרה הרעה!

הרב גרינוולד הוסיף וסיפר להם סיפור אמיתי, שסיפר לו נהג אמבולנס מאחד מארגוני ההצלה. וזה סיפורו:

"עמדתי ברמזור אדום, ועל מעבר החצייה שמולי צעד אברך צעיר. פתאום הבחנתי, בזעזוע נורא, שמכונית אאודי כחולה זוהרת היישר בכיוונו של האברך. נראה שהנהג איבד שליטה לחלוטין. בקול רעש מחליא ונורא פגעה המכונית באברך, הוא הועף לגובה, נחבט חבטה עזה בעמוד חשמל, וצנח על הרצפה חסר הכרה.

זינקתי מיד מהאמבולנס, והתחלתי במאמצי החיאה. תוך זמן קצר חבר אלי צוות נט"ן שהגיע למקום. המאמצים להצלתו נמשכו בקדחתנות, אבל לכולם היה ברור שאין הרבה תקווה. פגיעת הראש הייתה חמורה מדי. בדקנו את זהותו בתעודת הזהות שהיתה בכיס החליפה שלו. התברר שהוא צעיר, אב לילדים רכים, שעומדים להישאר יתומים אומללים. הלב נקרע לגזרים.

"בחסדי ה', לאחר ניסיונות החיאה ממושכים, חזר לבסוף הדופק. האברך הפצוע הוכנס בזהירות לאמבולנס, שנסע לדרכו ביללת סירנה חדה. אני לקחתי על עצמי את התפקיד הקשה של מסירת ההודעה הנוראה לבני המשפחה.

"אשה צעירה פתחה את הדלת, פעוט זחל על הרצפה מאחוריה. בהדרגה התחלתי לספר את הבשורה הרעה והנוראה. היא החלה לרעוד, וביקשה לדעת את האמת לאמיתה. לא הסתרתי ממנה את

הקורונה משתוללת, פחד ברחובות... מי מאיתנו אינו מייחל לשמירה מיוחדת של בורא העולם?! יכולים אנו לזכות לשמירה עליונה מהקב"ה, אם נקפיד לקרוא ק"ש שחרית וערבית, בזמנה ובכוונה גדולה.

וכך מובא במדרש תנחומא: "אמר רבי מני, לא תהא קריאת שמע קלה בעיניך, מפני שיש בה מאתים וארבעים ושמונה תיבות, כמניין איברים שבאדם... אמר הקב"ה: אם שמרת את שלי, לקרות קריאת שמע כתקנה, אני אשמור את שלך... וכך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: 'שמרו מצות ק"ש ערבית ושחרית, ואני משמר אתכם, שנאמר ה' ישמרך מכל רע, ישמר את נפשך' (תהילים קכ"א, ח')."

בשם הרה"ק רבי שמעלקא מנקלשבורג זי"ע מובא, שכאשר אדם נזהר בקריאת שמע, הוא זוכה לסגולה כסגולת הקטורת, שמבטלת מגיפות.

מגיד המישרים הרה"ג ר' מאיר מיכאל גרינוולד שליט"א, המעורר בדרשותיו בשנים האחרונות בעניין קריאת שמע כהלכתה, נושא באוצרו סיפורים ועובדות רבות על ישועות נפלאות בגשמיות ורוחניות שראו אנשים שקיבלו על עצמם להתחזק באמירת קריאת שמע.

לפנינו סיפור אחד, כאמור, מני רבים:

יום אחד, חורפי וסוער מאד, יצאו חמישה אברכים למירון, לקבר רבי שמעון בר יוחאי, התנא האלוקי. הם ביקשו להתפלל ולבקש רחמים על אחד מחבריהם, אברך ירא שמים, שהיה חולה מאד ונזקק לישועה גדולה.

רגע לפני הכניסה למערה, קלטה אוזנו של אחד האברכים ברכת "שהכל נהיה בדברו" שהדהדה מן החדר הסמוך. ניכר היה שהברכה נאמרה בכוונה גדולה. נראה לו שהוא מזהה את הקול... "אני חושב, שהרב גרינוולד פה", הוא אמר לחבריו. "זה היהודי שמרבה לדרוש בבתי כנסיות על כבוד בית הכנסת, ועל חשיבות החיזוק בתפילה ובאמירת אמן. בואו ניגש אליו, נשמע כמה מילים של חיזוק לפני שאנחנו מתחילים להתפלל".

זה היה, אכן, הרב גרינוולד. הם סיפרו לו, בכאב גדול, על האברך היקר מן השכונה שעובר טיפולים קשים ומייסרים וסכנה נשקפת לחייו.

הרב גרינוולד שמע את הדברים והשתתף בצערם. הוא הקדים

המצב הקשה, ביקשתי שתבוא איתי מיד לבית החולים.

"היא התחילה לזעוק: 'ריבנו של עולם, בעלי אומר תמיד, שמי שמקפיד כל ימיו לקרוא קריאת שמע בזמנה וכהלכתה, לא ימות מיתה משונה. אני יכולה להעיד עד כמה מקפיד בעלי על כך. לא ייתכן שהוא ימות מיתה משונה! פשוט לא ייתכן!'"

"הגענו לבית החולים. האברך היה בחדר ניתוח, ונותר שם עוד שעות ארוכות. שתיים עשרה שעות נמשך ניתוח הראש המסובך שהוא עבר, מאחר שהגולגולת שלו הייתה מרוסקת באופן בלתי נתפס. הרופאים היו פסימיים, אבל שלושה ימים לאחר מכן, לתדהמתם, הוא פקח את עיניו! זמן מה לאחר מכן, הוא כבר זיהה את בני משפחתו, והבין היכן הוא נמצא. לאחר תקופת החלמה ארוכה חזר האיש לביתו, מהלך על שתי רגליו, בריא ושלם."

האברכים שמעו את הסיפור המופלא, והבינו כי מן השמים זימנו להם את הקבלה שעליהם לקבל. מן השמים ידעו אותם, מהי ההשתדלות הנכונה עבור החבר החולה. הם לקחו אפוא פתק קטן, ועליו רשמו: "אנו הח"מ מקבלים על עצמנו להקפיד לקיים מצות קריאת שמע של שחרית קדם הזמן לשיטת המג"א, מהיום ב' טבת תשע"ד, ולעת עתה עד ליום ט"ו טבת תשע"ד, לזכות רפואת חברנו..... חתמנו שמנו אור ליום ב' טבת, זאת חנכה תשע"ד, פה, מירון..."

לאחר שקיבלו על עצמם להתחזק ביותר בעניין קריאת שמע בזמן ובכוונה, נכנסו חמשת האברכים אל תוך המערה להתפלל.

לפנות בוקר הם היו בתוך הרכב בדרכם חזרה. גשם זלעפות הכה בחלונות, ערפל סמיך סגר עליהם מכל הכיוונים, מותיר רק מרווח צר לראייה. הכבישים היו לא רק חלקים מהגשם, אלא שכמעט הפכו לנחלים בעצמם מעומס המים הזורמים לאורכם. עכשיו הם כבר התפללו, שזכות הקבלה שקיבלו על עצמם, וזכות התפילות על קברו של רשב"י יעמדו להם בעצמם כדי להגיע הביתה בשלום. זה לא היה נראה מבצע פשוט כלל וכלל. הם הגיעו לצומת חנניה, והנהג פנה ימינה כשהוא ממשיך בנסיעה איטית וזהירה. פנסים בוהקים הבליחו בפתאומיות. רגע אחד נפרש מולם רק מסך ערפל, וברגע הבא נראו הפנסים כמעט צמודים אליהם. זה היה רכב סקודה, שזרם המים השופץ הסיט אותו אל מרכז הכביש והוא התנגש בהם קלות. הם חשו את הטלטלה, ולרגע נבהלו, אך הבהלה התחלפה כמעט מיד באנחת רווחה, אלא שאנחת הרווחה שוב התחלפה בצעקת בהלה - הם החלו להיסחף עם שטף המים, והנהג איבד שליטה.

הוא ניסה נואשות להשתלט על הבלמים, נאבק בהגה, מנסה לייצב את הרכב שהיטלטל כמו סירה קטנה במעין אגם שנוצר מהמים השוטפים במורד ההר הגלילי. הם חשו זעזוע עז כשהרכב נתקע בחבטה בגדר ברזל בצד ימין. הנהג ניסה להחזיר את הרכב

אל הנתיב שממנו באו, אבל נסחף יותר ויותר לכיוון השני, אל הנתיב הנגדי.

ואז, חבטה נוראה זעזעה את הרכב, מלווה ברעש מבעית של מתכת נקרעת. שתי מכוניות שהגיעו מולם, בנתיב שאליו נסחפו, התנגשו בהם חזיתית. הם היטלטלו מצד לצד, נחבטו בדפנות וזה בזה, כשהם שרויים באימת מוות מוחשית. הרכב המשיך להתנווד עוד שניות ספורות שנדמו כנצח, ולאחריהן התנגש בעוצמה בגדר אבנים שחצצה בין הכביש ובין התהום הפעורה בצידו. מעוצמת החבטה, נזרק הרכב בחזרה למרכז הכביש כשחלק מגלגליו חסרים והוא בלתי ניתן לשליטה.

כל יושבי הרכב חששו שאולי אלו הרגעים האחרונים שלהם בעולם הזה. כמה סכנות איימו על חייהם בו זמנית - כל תנועה קלה עלולה להפוך את הרכב לגמרי, אש עלולה לפרוץ מן המנוע וכל רגע יכולה להגיח מכונית מתוך הערפל ולנגוח ברכב המסכן שלהם שהפך להם זמנית לכלא, והם תקועים בו באמצע הכביש. למרבה ההפתעה, שום דבר מזה לא קרה. הנהג כיבה את המנוע וניסה לפתוח את הדלת. אבל הדלת לא נפתחה. האברך שישב ליד הנהג שחרר את עצמו בידיים רועדות מחגורת הבטיחות ואחר כך הצליח לפתוח את הדלת שלצידו. הוא נמלט החוצה. הנהג הזדחל למושב הנוסע ויצא גם הוא דרך הדלת הימנית. שניהם פנו מלאי דאגה לבדוק מה קורה עם חבריהם הלכודים במושבים האחוריים.

רגע לאחר מכן, עיניהם נפערו בהשתאות ובאוויר - שלושת חבריהם יצאו מהרכב בכוחות עצמם. כולם חיים! כל החבורה חצתה בריצה טרופה את הכביש, ועמדה המומה. העיניים רואות, והלב מתקשה להאמין - הגרוטאה שבה ישבו זמן קצר לפני כן, מתנוודדת בין זרמי המים, הרוסה ומעוכה לחלוטין. קשה להאמין, שמישהו מהנוסעים בה היה יכול לצאת בחיים. אבל הם, כולם, ברוך ה' בריאים ושלמים.

הגשם ממשיך לרדת. הם בוהים זה בזה. הכיפות והמשקפיים התעופפו ונעלמו להם, תוך כדי החבטות והטלטולים שספגו. בזהירות, מתקרבים האברכים אל הרכב, ומוצאים בו את הכבודה האבודה. הכיפות הוחזרו אל הראשים, ומתברר שהמשקפיים אפילו לא נשברו. בשתיקה, מבלי לדבר זה עם זה, כולם מהרהרים בפתק הקטן, המקופל, של הקבלה: "אנו הח"מ מקבלים על עצמנו להקפיד לקיים מצות קריאת שמע של שחרית קדם הזמן לשיטת המג"א, מהיום ב' טבת תשע"ד, ולעת עתה עד ליום ט"ו טבת תשע"ד, לזכות רפואת חברנו... חתמנו שמנו אור ליום ב' טבת, זאת חנכה תשע"ד, פה, מירון..."

סיפורו של הרב גרינוולד שוב מהדהד באוזניהם, ועימו מילותיה של אשת האברך: "ריבנו של עולם, בעלי אומר תמיד, שהמקפיד כל ימיו על זמן קריאת שמע... לא ימות מיתה משונה". הם קיבלו על עצמם להיזהר ביותר בקריאת שמע. טרם הייתה להם אפילו האפשרות לקיים, אך כבר ניצלו מכמה וכמה מיתות משונות!

הבא הם משלבים ידיהם בידי האברכים, ובחשכת הרי הגליל, פותחים כולם בריקוד של שמחה ושל תודה לקב"ה. חסדי ה' כי לא תמנו, כי לא כלו רחמיו.
 זמן קצר לאחר מכן מגיע ביללת סירנות רכב של מד"א. עכשיו תורם של הכווננים לקפוא על עומדם בהשתאות גדולה, ואף הם מצטרפים לריקוד של הודיה ושמחה.
 הפתק הקטן, המקופל נשלח אל הרב גרינוולד, כעדות על כוחה של התחזקות בעניין קריאת שמע בזמנה וכהלכתה...

רכב סיטרואן מתקרב, ובתוכו מספר אברכים, הממהרים לתפילת ותיקין במירון. כאשר הם מבחינים ברכב המעוך, הם עוצרים בחדרה, מבקשים להושיט עזרה. "הזמנתם אמבולנס?" הם שואלים בדחיפות את חמשת האברכים. הם חושבים, שהללו עצרו כמותם לסייע לפצועים הלכודים בתוך הרכב המעוך, אם כי על פי מראהו של הרכב, קשה להאמין שמישהו יכול לצאת משם חי.
 כאשר הם שומעים שאותם אברכים שלצידם היו נוסעי הרכב, וכולם ניצלו ואף לא נפצעו, הם עומדים המומים לרגע, אבל ברגע

הרב מאיר שפרוך שליט"א
 הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב אליהו אורנשטיין שליט"א
 הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב אפרים סגל שליט"א
 הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

הרב אריה זילברשטיין שליט"א
 הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב יחזק לובינשטיין שליט"א
 הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב מרדכי שלמה פריינד שליט"א
 הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

שידורים חוזרים
 ממעמדי סיום הש"ס ומאירועי דרשו
שלוחה 5

הר"ר יחיאל גולדברג הי"ד
 הפותח בכל יום - באידיש
שלוחה 3/2

הר"ר אברהם פוקס הי"ד
 הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3/1

הר' שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ד
 לקראת שבת מלכתא סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לזרוע דגן בסמוך לחג הפסח?

פי שמעיקר הדין אין הדגן נחשב לחמץ, רצוי למוכרו לגוי. אולם, יש מהאחרונים שכתבו שהדגן מחמיץ עוד בטרם שנפסל מאכילת כלב, ולדעתם, במידה וזרעו את הדגן בסמוך לפסח, חובה למוכרו לגוי.

[ביאורים ומוספים דרשו תסז, 11]

טבע הדגן, שלאחר זריעתו הוא מחמיץ מלחות האדמה. ויש מהאחרונים שכתבו כי למרות זאת, מותר לאדם לזרוע דגן בסמוך לחג הפסח, ואינו צריך לחשוש לכך כי בפסח ימצא חמץ באדמה שברשותו, משום שבשעה שהדגן מחמיץ באדמה הוא כבר מעופש ורקוב, ו'נפסל מאכילת כלב'. ויש מהם שכתב כי אף על

דגן שנרטב במים - האם מותר למוכרו לגוי?

וכמו כן, אם יש באפשרותו למכור את החמץ לגוי לפני שיחלוף 'שיעור מיל' (18 דקות) מאז שהדגן נרטב - רשאי למוכרו לו, ואף אם נרטב בפסח עצמו; ובתנאי שהגוי יאכל את הדגן לאלתר, שאם לא כן, יש לחשוש שימכרנו ליהודי לאחר שיחמיץ, והלה לא יבחין בחימוצו ויאכלנו בפסח.

[שו"ע תסז, ב, משנ"ב ו-ט, ושעה"צ יא ויד; וראה תקציר לאתמול]

דגן שנרטב במים - אסור לאוכלו בפסח, וכן להשהותו ברשותו בפסח, אף אם לא ניכרים בו סימני חימוץ כלל, כיון שבעומדו במקומו ללא 'עיסוק' המונע את תהליך החימוץ (ראה שו"ע לעיל תנט, ב), סופו להחמיץ. אולם, אם הדגן לא התרכך כלל, מותר למוכרו לגוי.

דגן שירד עליו גשם וחלקו נמצא יבש - מה דינו בפסח?

מתירין - מחמירים גם בספק ספיקא. ובשעת הדחק, ניתן להקל ולאכול, כיון שרבים סוברים שחמץ אינו נחשב כדבר שיש לו מתירין, משום שבפסח של השנה הבאה הוא שב לאיסורו.

[שו"ע תסז, ב, משנ"ב יא, ושעה"צ יט]

דגן שירד עליו גשם וחלקו נותר יבש - מותר להשהות את הדגן היבש ברשותו בפסח, משום שחימוצו מוטל ב'ספק ספיקא', דהיינו: שמא לא ירד עליו הגשם, ואף אם ירד - שמא לא החמיץ. אולם, לדעת הרמ"א, אסור לאוכלו בפסח, משום שלענין אכילת חמץ יש להחמיר ולהחשיב את החמץ כ'דבר שיש לו מתירין', שהרי הוא מותר באכילה לאחר הפסח, ובדבר שיש לו

* קמח שנוטפים לתוכו מים - אם הטיפות יורדות בזו אחר זו ברציפות - אינו מחמיץ, משום שהטפטוף ה'מכה' בקמח נחשב כעיסוי הבצק, המונע חימוץ. אולם בזמננו אין להקל בדבר.
* דגן שנרטב במים והדבר אינו ניכר - בעת מכירתו ליהודי, חובה להודיעו כי הוא נרטב קודם לכן, כדי שידע שלא להשתמש בו לפסח. וכמו כן, אין למכור לגוי כמות מרובה של דגן זה.
* מי שיש ברשותו קמח שהוא ספק חמץ, והוא יודע על קיומו של הקמח, אך סבור כי הוא כשר לפסח, ומותירו ברשותו בפסח - אם ביטל את חמצו כהלכה, אינו עובר על 'בל יראה'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

חמץ שנמצא לאחר הפסח ברחוב - האם הוא מותר באכילה?

שניכר כי הוא ישן, וכגון שהוא יבש, או שמופיע על גביו תאריך יצור מלפני הפסח; אך אם ניתן להניח שנפל במקום זה לאחר הפסח, הריהו מותר אף באכילה לכל הדעות, משום שסביר יותר להניח שנפל לאחר הפסח, מאשר להניח שנפל לפני הפסח והיה מונח ברחוב זמן כה רב.

[משנ"ב תמט, ה; ביאורים ומוספים דרשו, 4, וראה שם, 6]

חמץ שנמצא לאחר הפסח ברחובה של עיר, ולא ידוע אם הוא של ישראל או של גוי - מותר בהנאה, ונחלקו הפוסקים אם הוא מותר גם באכילה, (באופן שאין איסור משום אכילת פת של גוי), כדין ספק דרבנן שנדון בדרך כלל לקולא. ואם רוב העוברים במקום זה שבו נמצא החמץ הם יהודים, אסור החמץ גם בהנאה. במה דברים אמורים? כשהחמץ נמצא מיד לאחר הפסח, או

הלוח היומי

ז' בניסן | ד"ר ר' משה ב"ר יוסף וואלך, מנהל בית החולים 'שערי צדק'

יארצייט:

תק"ד: רבי יצחק ב"ר יוסף זצ"ל מדרוהוביטש
תרנ"ז: רבי אריה יהודה לייב ב"ר יחיאל חיים אפשטיין, זצ"ל, מאוז'רוב בעל 'ברכת הטוב'.
תרצ"ז: רבי אברהם חיים דוד ב"ר יצחק לייב סופר, זצ"ל, נשיא כולל גאליציא ומנהיג חברת 'מחזיקי הדת'.
תשי"ז: ד"ר ר' משה ב"ר יוסף וואלך, מנהל בית החולים 'שערי צדק'.

לדבר לשון הרע כדי להשקיט מחלוקת - מתי מותר, וכיצד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

המספר ואת השומעים מדינה של גיהנם. (ב) הרואה שיש לראובן שנהא על שמעון, מחמת איזה דבר שעשה לו או שדיבר כנגדו, כתב הח"ח לעיל (כלל ה"ס"ג בהגה"ה) שאם מכוין להשקיט את המריבה ביניהם, מותר לו לומר לראובן ששמעון לא התכוין בכל זה להתריס כנגדו, אלא שסיבת שטותו גרמה לו זאת, ואף שמגנה בכך את שמעון שאומר עליו דברי גנאי, מותר ואף מצוה לעשות כן, כדי להקל בכך את השנאה שבלב ראובן ועל ידי זה תושקט המריבה ביניהם.

פרט חשוב נוסף מדגיש ה'חפץ חיים', שכדי לקבוע מיהו 'בעל המחלוקת' במריבה, צריך שיקול דעת גדול, דהיינו שיתבונן היטב על פי תורה מי הם בעלי המחלוקת. ואם אינו יודע, אזי 'שב ואל תעשה' עדיף. בביאורים ומוספים מביאים מה שביאר בזה החזו"א (אמונה ובטחון פ"ג אות א-ג) שכדי להכריע מבחינה מוסרית מיהו הרודף ומי הוא הנרדף, יש לשקול הדבר בפלס ההלכה, כגון אם מלמדים חדשים הגיעו לעיר וקפצו כולם על החדשים, וטוענים המלמדים הותיקים כי החדשים דוחקים את מקומם ומקפחים את פרנסתם, הרי שעל פי ההלכה קנאת סופרים תרבה חכמה ואינם צודקים בטענתם כמבואר בגמרא (בבא בתרא כא, ב), ומעתה המספר לשון הרע על המלמדים החדשים ומעורר מחלוקת כנגדם, עובר על איסור לשון הרע ומחלוקת.

בסעיף ח' (כלל ח' מהלכות לשון הרע) אנו למדים על ההיתר לדבר לשון הרע על בעלי מחלוקת. ה'חפץ חיים' מדגיש כי היתר זה אמור רק באופן שהמספר רואה שעל ידי שיגלה לפני אנשים את גודל תרמיתם בעניין זה, ויראו שאין הדין עמם, תושבת המחלוקת. אבל בלא זה אין שום היתר לספר עליהם לשון הרע (שהרי לא יצאו מכלל 'עמיתך' מחמת עוון המחלוקת). וממילא צריכים לכוון לתועלת, ותנאי נוסף: "שהדברים שעל ידן הוסכם בדעתו שהם בעלי מחלוקת - ידע מעצמו, ולא יסמוך בזה על שמיעה מאחרים, אם לא שנתברר לו שהוא אמת", וכמו כן, אם יש לו דרך אחרת להשקיט את המחלוקת, אסור לו לספר לשון הרע עליהם.

בביאורים ומוספים מביאים שתי דוגמאות לסיפור לשון הרע על בעלי מחלוקת, שעשו להשבית את המחלוקת:

(א) כתב הח"ח לקמן (לשון הרע כלל י"ט) שאם רואה שראובן רוצה לגנות את שמעון בפני אנשים, מותר לו [בתנאי ההיתר המנויים בבאמ"ח שם ס"ק כב], להקדים ולספר לפנייהם את גודל העוולה של ראובן, שמגנה את שמעון על לא עוול בכפו, כדי שכאשר יבוא אחר כך ראובן ויספר לפנייהם את דברי הגנאי, לא יתקבלו דבריו, אלא אדרבה יוכיחוהו על כך שמגנה את שמעון בחינם, ובוה יציל את שמעון מצער וכלימה, וגם יציל את ראובן

פעם באה אשה אחת לבית הג"ר ניסים קרליץ בערב פסח כיון שהיו לה טענות על בני ביתה, המתח בביתה היה רב, והיא ביקשה להשיח את מר לבה, אלא שלאחר מספר דקות שבה לביתה רגועה והסבירה: "התבוננתי על ה'פנאליים', וראיתי שהם עדיין לא מצוחצחים... ולרבנית זה כלל לא אכפת... היא מסתובבת בשלוח בתוך כל הבלגן, כאילו עכשיו לא ערב פסח - למדתי שהחשוב מכל הוא האוירה הרגועה בבית".

(הליכות שני - אבות פ"א משנה ה)

נשתדל להשרות אוירה רגועה ושמחה בבית, ונזהר מאוד שלא להגיע לכלל כעס

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה